

Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spector

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשה וירא תש"ע מאת הרב דוד אברהם ספקטור לכבוד בר המצוה אוריאל אליעזר פייר בנושא:

דמותו של אברהם אבינו

שבת שלום וברכת מזל טוב לאוריאל אליעזר פייר ולהורים לאבי ודבי. וכן לסבא צבי וסבתא חיה פייר ולסבתא פטריסיה ולסבא שלמה אדלר ולכל המשפחה מהארץ ומחו"ל. כולם נקבצו לך, אוריאל כדי לשמוח יחד איתך בכניסתך לעולם המצוות. קראת היום על אברהם אבינו, היהודי הראשון בעולם. מה אתה כבר-מצוה יכול ללמוד מאברהם, שזה גם שמו של אביך. הרבה, הרבה מאד! כפי שאמר הנביא ישעיהו (נא, ב): הָבִיטוּ אֶל אַבְרָהָם אֲבִיכֶם! אברהם אבינו הוא הבר-מצוה הראשון שקבל על עצמו עול מלכות שמים ועול מצוות. **הלימוד הראשון מאברהם הוא: אין פשרות אלא מקיימים את כל התורה כולה**, כמסופר עליו בפרשת תולדות (כו, ה) עָקֵב אֶשְׂרֵךְ שָׁמַע אֶבְרָהָם בְּקֹלִי וַיִּשְׁמַר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקֹּתַי וְתוֹרָתִי. מפסוק זה למד האמורא רב (יומא כח): "קיים אברהם אבינו [כל התורה כולה], אפילו עירובי תבשילין, שנאמר תורתי - אחת תורה שבכתב ואחת תורה שבעל פה." זה הלימוד הראשון מאברהם, שכיהודי הראשון, אפילו אלפים שנה לפני מתן תורה, קיים את כל התורה ולא ויתר אפילו על מצות דרבנן, כעירוב תבשילין. לא זלזל באף מצוה, ולא כפי שנאמר במסכת עירובין (סו.): "כל האומר שמועה זו נאה, וזו אינה נאה - מאבד הונה (רש"י: כבודה) של תורה!" כאילו שיש מצוות חשובות ומצוות לא חשובות. לא כך אדם בריא, כפי שכתב הרב קוק (אורות התורה כז, י): "כשם שהאדם הבריא הוא חפץ חיים, כן בעל נפש בריאה, הוא אוהב את התורה ודבר אחד מן התורה אפילו מדקדוקי סופרים, יקר לו מכל הון. ורק שכנחלה (נעשה חולה) היסוד הנפשי, יגיע לומר שמועה זו נאה וזו אינה נאה." הלימוד השני מאברהם הוא: איך מקיימים את המצוות? ובכלל מאיפה ידע אברהם את כל המצוות שרק בעוד אלפים שנה עם ישראל יקבל בהר סיני. התשובה היא שהיה לו מורה פרטי, (בראשית רבה סא): "אמר ר' שמעון: אב לא למדו ורב לא היה לו, ומהיכן למד את התורה, אלא זימן לו הקב"ה שתי כליותיו כמין שני רבנים והיו נובעות ומלמדות אותו תורה וחכמה." התורה והמצוות לא באו לאברהם אבינו מבחוץ, כדבר חיצוני לו, ככפית הר כגיגית אלא מתוך כליותיו הוא למד את התורה וקיים את המצוות. הוא הרגיש קשר טבעי, זורם לכל מצוה. אמנם אנחנו לא במדרגה של אברהם אבינו, היהודי הראשון, ואנו כן צריכים ללמוד את התורה ומצוותיה מבחוץ, דרך ספרים ומורים ורבנים, אבל התפילה והברכה לכל היהודי ולך אוריאל שתוכה להרגיש חיבור טבעי לכל מצוה כמו אברהם, כאילו היא באה מתוך עצמך, מתוך כליותיך. הלימוד השלישי מאברהם אבינו הוא עין טובה ועשיית חסד גם עם כאלה שחושבים אחרת ממנו. **כמה לימוד זה מאברהם אבינו חשוב במיוחד השבוע, כאשר ראינו כמה זולים חיי אדם ובאיזה קלות יש משופך דמים רבים. אין זו דרכו של אברהם אבינו.** כשעוברים ליד אוהלו, לא מלאכים אלא (לפי רש"י יח, ד): "ערביים שמשתחוים לאבק רגליהם", אברהם רץ לקראת האורחים ומשאיר את ה' בעמדת המתנה (יח, ג), וַיֹּאמֶר: אֲדֹנָי אִם נָא מִצְוָתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֶל נָא תַעֲבֹר מֵעַל עֶבְדְּךָ. וכפירוש רש"י: "אומר להקב"ה להמתין לו עד שירוך ויכניס את האורחים." ומזה כנראה למד החפץ חיים שבליל שבת כשהיו לו אורחים לסעודה לא היה שר שלום עליכם למלאכי השרת אלא עשה קודם קידוש והמוציא ורק בתוך הסעודה היה שר שלום עליכם למלאכים. המלאכים יכולים להמתין כמו שה' המתין לאורחים של אברהם אבינו, אבל האורחים הם רעבים ותלויים בחסדי המארח ואינם יכולים לחכות! זה הדבר השלישי שלומדים מאברהם: החסד ללא גבולות. אפילו את (בראשית יג, יג) "אֲנָשֵׁי סְדֵם [שְׂרָעִים וְחֹטְאִים לַה' מְאֹד, הוּא מְנַסֶּה לְהַצִּיל. הַשֹּׁפֵט כָּל הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט? ! וְלֹהֲצֵל בֶּן אֲחִיו לוֹט הוּא מְגִיֵּס אֶת 318 חֲנִיכָיו, תַּלְמִידֵי יוֹשִׁיבַת הַהֶסְדֵּר, לְמִרוֹת שְׁלוֹם (רש"י יג, יא) "הסיע עצמו מקדמונו של עולם אמר: אי אפשי לא באברם ולא באלהיו." וגם אתה אוריאל הולך בדרכו של עמוד החסד ומרחם גם על בעלי חיים, במיוחד על כלבים עוזבים בבחינת 'ורחמיו על כל מעשיו'. אתה מגדל הכלב LUCKY, שהוא LUCKY שאתה מטפל בו, ואביך מטייל עמו. לכלבים זכור לטוב שהם לא נבחו ביציאת ישראל ממצרים (שמות יא, ז) וְלֹכֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִתְרָץ קֶלֶב לִשְׁנוֹ. לפני כמה ימים עברתי ליד אחת הגינות ברחוב ראובן ופתאום עמד ליד הגדר מפנים כלב גדול במלוא קומתו וברך אותי בנביחותיו. ברכתי אותו בחזרה ומהר מאד המשכתי בדרכי. משבטוח, בטוח! ועל זה נאמר במשנה (בבא קמא עט:): "לא יגדל אדם את הכלב, אלא אם כן היה קשור בשלשלת." וכלב בתוך גדר הוא כמעט כמו כלב קשור, רק שהוא מונע מאורחים לבוא לבית, כמובא במסכת שבת (סג:): "כל המגדל כלב רע בתוך ביתו, מונע חסד מתוך ביתו." ומסביר רש"י: "מונע חסד - שאינו מניח העניים לבא לפתחו." ומה רע בכלב? מסביר רש"י (ב"ק עט:): "מפני שנושך ומנבח ומפלת אשה מיראתו." **לכן הלכה למעשה בשעות המיוחדות לביקור אורחים ולחלוקת צדקה לעניים יש לקשור את הכלב אפילו בתוך הגינה והבית ולהודיע לאורחים שהכלב קשור ואין מה לפחד ולקבל את האורחים והעניים במאור פנים כמו אברהם אבינו.** עולם חסד יבנה ואתה אוריאל נכנס עכשיו כבר מצוה לעולם של חסד. תוסיף לנו ולכל ישראל נר מצוה ותורה אור ותהיה באמת אור-אל, אוריאל. בשם הקהילה אמסור לך ספר זה ואתה מוזמן לעלות לכאן!